

OBSAH

ÚVOD (Karel Horálek)	7
--------------------------------	---

HLÁSKOSLOVNÝ VÝVOJ ČEŠTINY DO KONCE 13. STOLEТИ

I. Hláskoslovny systém západoslovanských kmenových nárečí před rozpadem slovanské jazykové jednoty	19
Úvodní poznámky 1	19
Vokalismus 2	20
Konsonantismus 3	24
Slabika 4	25
Slovní přízvuk 5	28
II. Nejstarší hláskoslovné znaky češtiny uvnitř praslovanského jazykového celku	39
Vliv <i>j</i> na předcházející souhlásky 6	39
Západoslovanské zvláštnosti palatalisací velár 7	41
Skupiny <i>tl</i> , <i>dl</i> 8	42
Metathese likvid 9	43
III. České hláskové změny do konce 13. století	45
Stahování 10	45
Zánik a vokalisace jerů 11	47
Denasalisace nosových samohlásek <i>e</i> , <i>ø</i> 12	49
Změna <i>ž</i> > <i>š</i> 13	51
Vznik a vývoj párové měkkosti souhlásek 14	51
A. Změna palatalisačních odstínů	53
B. Depalatalisace měkkých souhlásek	54
C. Vznik souhlásky <i>ř</i>	59
Vývoj slabikotvorných likvid 15	60
Přehláska <i>ä</i> > <i>ě</i> 16	62
Změna <i>ě</i> > <i>e</i> po <i>l</i> 17	67
Vývoj souhlásky <i>g</i> 18	67
Vznik souhlásky <i>f</i> 19	71
Vývoj prosodických prostředků 20	71
Slovní přízvuk	71
Slabičná intonace	72
Kvantita	73

HLÁSKOSLOVÍ ČEŠTINY 14. STOLETÍ

I.	<i>Úvodní poznámky. Pravopis 21—22</i>	75
II.	<i>Inventář hlásek v češtině 14. století</i>	81
	A. Soustava hlásek kolem r. 1300	81
	Samohlásky 23	81
	Slabikotvorné souhlásky 24	82
	Staročeská kvantita v srovnání s novočeskou 25	82
	Souhlásky 26	86
	B. Poznámky k jednotlivým hláskám	89
	Samohlásky: <i>i, ī (y, ý) 27</i>	89
	<i>e, é 28</i>	90
	<i>a, á 29</i>	92
	<i>o, ó 30</i>	93
	<i>u, ú 31</i>	93
	<i>ě, ie 32</i>	95
	Slabikotvorné souhlásky: <i>r, l 33</i>	97
	Samohlásky: <i>b—b, p—p, m—m, v—v, f—f 34</i>	101
	<i>d—d, t—t, n—n 35</i>	104
	<i>l, ī 36</i>	105
	<i>d, t, Ň 37</i>	106
	<i>j 38</i>	108
	<i>z—ž, s—š; ž, š 39</i>	109
	<i>c, č 40</i>	110
	<i>k, ch, h 41</i>	111
	<i>g 42</i>	112
	<i>r, ř 43</i>	113
	C. Změny v soustavě hlásek během 14. století	114
	Přehlánska <i>'u > i 44.</i>	115
	Přehlánska <i>'o > ě 45</i>	116
	Diftongisace <i>ó > uó (o > uo) 46</i>	118
	Změna <i>ě > e</i> (ztráta jotace) 47	120
	Zánik párové měkkosti souhlásek 48	123
	Vzájemná souvislost změn 49	125
III.	<i>Stavba staročeské slabiky 50</i>	126
IV.	<i>Hlásky v proudu řeči</i>	130
	A. Samohlásky:	130
	Samohlásky na začátku slova 51	130
	Samohláska + samohláska 52	132

Zánik samohlásek	53	134
Samohlásky po měkkých souhláskách	54	135
B. Souhlásky:	135	
Asimilační změny souhlásek:	136	
Asimilace (neutralisace) znělosti	56	136
Artikulační asimilace	57	139
Disimilační změny souhlásek	58	140
Zánik a splývání souhlásek	59—61	141
Vkladné samohlásky	62	143
Přechodné souhlásky	63	144
Metathese souhlásek	64	145
Změny v palatalisaci souhlásek	65	146
V. Morfologické střídání (alternace) hlásek	147	
A. Střídání samohlásek:	147	
Alternace ablautového původu	67	147
Jerové a vkladné e	68	148
Příslušné vokály	69	151
Střídání vzniklé stahováním	70	151
Kvantitativní střídání samohlásek	71	152
Střídání u—ov, ev	72	152
Střídání a, ě—n, m; u—m	73	152
Střídání a—ě	74	153
B. Střídání souhlásek:	153	
Střídání hrdelnic se sykavkami	75	153
Střídání t, d a č, č se sykavkami	76	154
Střídání ostrých sykavek s tupými	77	154
Střídání tvrdých retnic s měkkými	78	155
Střídání r, l, n — ř, į, ñ	79	155
Střídání tvrdých a měkkých kmenových souhlásek při flexi nebo derivaci	80	155
Střídání ň—j	81	156
Střídání ch—s v tvarech sigmatického aoristu	82	156
Střídání d, t — s v tvarech sloves	83	157
Střídání retnice — Ø	84	157
Střídání j — Ø	85	158

HLÁSKOSLOVNÝ VÝVOJ ČEŠTINY OD KONCE 14. STOLETI

I. Vývoj pravopisu	86	159
II. Změny v soustavě hlásek od konce 14. století	160	

Změny v rozložení samohlásek <i>i</i> a <i>y</i> 87	161
Diftongisace <i>ý</i> > <i>ej</i> 88	162
Diftongisace <i>ú</i> > <i>ou</i> 89	165
Změna <i>y</i> , <i>ý</i> > <i>i</i> , <i>t</i> 90	167
Monoftongisace <i>ie</i> > <i>i</i> 91	168
Monoftongisace <i>uó</i> > <i>ü</i> 92	169
Úžení <i>é</i> > <i>i</i> 93	170
Změna <i>w</i> > <i>v</i> 94	171
Relativní chronologie a souvislost hláskových změn 95	171
III. Změny ve stavbě slabiky	173
IV. Změny hlásek v proudu řeči	174
Změna <i>aj</i> > <i>ej</i> 97	174
Depalatalisace <i>št</i> > <i>št</i> 98	176
SOUHRNNÝ OBRAZ	
ČESKÉHO HLÁSKOSLOVNÉHO VÝVOJE 99.	177
Seznam zkratek	181
Rejstřík	188
Obsah	193